

Leefwereld en achtergrond

20-27 minuten

De opdracht sluit aan bij belevingswereld (Pokémon). Ook is deze onderdeel van een lessenserie. Studenten mogen kiezen tussen opdrachten. Jeroen geeft duidelijk tijd aan. - Gretha Tolsma (manager)

In dit hoofdstuk wordt de volgende indicator aangetoond:

- Zicht op de leefwereld en sociaal-culturele achtergrond van studenten.

Inleiding

Studenten over één kam scheren, dat doet hopelijk geen docent meer. We weten immers in deze tijd veel beter dat er altijd verschillen zijn in een groep en we zoveel mogelijk recht moeten doen aan deze verschillen. Maar hoe kunnen we recht doen aan deze verschillen zonder de studenten écht te kennen? Daar gaat dit hoofdstuk over. In dit hoofdstuk laat ik zien hoe ik aansluit bij de leefwereld van de studenten, zowel in inhoud als persoonlijk, en hoe ik aansluit bij studenten en hun sociale- en culturele achtergrond.

Aansluiting bij inhoud

Als eerste probeer ik zoveel mogelijk de inhoud bij de leefwereld van de studenten aan te laten sluiten (zelf verachtte ik altijd de voorbeelden waarin ik een rekenmachine moest maken in een programmeeropdracht, konden de docenten nou niets spannenders bedenken?). Daarnaast geef ik betekenis aan mijn inhoud, zodat studenten dit kunnen koppelen aan hun eigen motivatie. Wanneer er betekenis gegeven wordt aan de inhoud, kan dit studenten meer motiveren indien zij het nut hiervan inzien. (Leer.tips, 2021). Natuurlijk moet je je wel realiseren dat betekenis geven voor de één niet altijd betekent dat het ook betekenis heeft voor de ander. Als laatste wil ik laten zien dat ik onderzoek doe en na ga dat onderwerpen die ik onderwijs nog relevant zijn voor de studenten. Dit is een onderdeel waar ik ontzettend veel waarde aan hecht aangezien de tijd dat kennis in de ICT verouderd soms in maanden gemeten kan worden. Vaak wordt dan het excuus gebruikt dat de basisprincipes van programmeren hetzelfde blijven, maar dit statement is naar mijns inziens maximaal 50% van de tijd waar.

Aansluiting leefwereld waaronder pop culture

Naar mijn ervaring zijn opdrachten die aansluiten bij de leefwereld van studenten altijd beter dan wanneer ze erg generiek zijn. Dit vraagt van de docent dat hij opzoek gaat naar wat studenten op dat moment bezighoudt. Een voorbeeld dat ik in mijn lessen gebruik is Pokémon. Ik denk dat iedereen Pokémon wel kent, maar Pokémon is een gameserie, later

omgezet naar televisieserie en andere mediavormen, waarin jij de beste Pokémon trainer van de wereld probeert te worden. Dit doe je door (vaak kleine) monsters te vangen en te trainen, deze monsters heten Pokémon. Dit jaar (2022) zijn er zelfs nog meerdere Pokémon games uitgekomen voor de nieuwe spelcomputer van Nintendo, de Nintendo Switch.

Toen ik ontdekte dat veel van mijn studenten deze games ook speelde (ja, ook ik ben nog steeds fan!), besloot ik een opdracht te maken die studenten moesten combineren met Pokémon. De opdracht was een *dashboard* (een website met informatie) te realiseren waarin een Pokémon mini-game te spelen was. Wanneer de pagina ingeladen was, diende er een Pokémon op het scherm te verschijnen, deze kon je dan vervolgens proberen te vangen. Veel studenten gaven aan dit een leuke opdracht te vinden. Ook bij mijn vorige baan (docent op het hbo) verweefde ik vaak opdrachten met populaire pop-culture zoals Pokémon en Star Wars. Op mijn LinkedIn hebben enkele studenten een testimonial geschreven en dit specifiek benoemd.

Kim Hoogland · 1ste
Student Informatica Hogeschool Leiden
5 oktober 2021, Jeroen had een hogere functie dan Kim, maar was geen directe leidinggevende van Kim
 Alle LinkedIn-leden Aan

Als er een docent is die indruk op mij gemaakt heeft, dan is dat Jeroen wel!

Ik kijk dan ook graag terug naar de lessen die hij in mijn 2e jaar verzorgde en realiseer me dat ik echt geluk heb gehad met zo'n goede docent. Zijn lessen waren naar mijn idee de perfecte balans tussen leuk en nuttig. Elk les die hij gaf was ook echt typisch Jeroen; vol enthousiasme, boeiend en vaak met een knipoog naar zijn eigen interesses (zoals Pokémon en Star Wars!). Door zijn open en persoonlijke houding kon je altijd bij hem terecht voor vragen, feedback of gewoon een goed gesprek. Voor mij persoonlijk werkte zijn manier van lesgeven echt super effectief en motiverend.

Helaas heeft hij afscheid genomen van de Hogeschool Leiden. Ik wens hem veel succes en vooral veel plezier bij de volgende stap die hij neemt in zijn carrière!

Wel moet hij nog een beetje oefenen met Smash Bros Ultimate, want ik durf te wedden dat ik hem daarin kan verslaan 🎮🔥

ありがとう、またね!

Marinus van den Oever · 1ste
Software Developer at Zooma
27 mei 2020, Marinus en Jeroen hebben samen gestudeerd
 Alle LinkedIn-leden Aan

Jeroen is enorm gepassioneerd over zijn vak, dat zie je terug in de colleges die hij geeft. Hij weet de traditionele lessen leuk te maken met thema's zoals Pokémon en Star Wars. De studenten worden goed voorbereid op het werkveld door het aanleren van innovatieve technologieën zoals HTML5, CSS3, Javascript, Laravel, React en Docker.

Naast serieus werken staat Jeroen ook open voor persoonlijke gesprekken. Voor velen is hij is de persoon waar je altijd terecht kan.

Dankzij de motivatie en inspiratie van Jeroen heb ik mijzelf verder kunnen ontwikkelen. Ik begon mijn studie met weinig kennis over programmeren. Door hem ben ik in mijzelf gaan geloven en heb ik zelfstandig nieuwe technieken aangeleerd.

Hieronder heb ik nog twee bewijzen toegevoegd die het aansluiten op de leefwereld onderschrijven. Het eerste bewijs is de lesprocedure m.b.t. Pokémon die hieronder is beschreven. Leuk om erbij te vermelden is dat de vervolgopdracht het ophalen van data van de student zijn/haar favoriete tv-serie was, wat ook opnieuw laat zien dat ik rekening houdt met de leefwereld. De link naar een uitwerking van de opdracht heb ik ook

toegevoegd, voor de leuk. Daarnaast heb ik nog een PowerPoint en link toegevoegd naar een opdracht die studenten moesten maken in november. Deze opdracht stond in het teken van een nieuw uitgekomen (fitness-)game *Pikmin Bloom*.

[Procedure lesplan opdracht m.b.t. Pokémon](#) [Opdracht Pokémon & favoriete tv-show \(dashboard\)](#) [Opdracht Pikmin Bloom \(Blog\)](#) [Sheets introductie en opdracht Pikmin Bloom](#)

Aansluiting door betekenis

Naast het aansluiten bij onderwerpen die studenten interessant vinden, is het ook belangrijk betekenis te geven aan hetgeen wat studenten dienen te leren. Betekenis geven kan namelijk de motivatie van studenten verhogen (van Ast et al., 2020). Betekenis geven kan op verschillende manier vorm gegeven worden. Eén van deze manieren is bij de lesvoorbereiding al rekening te houden met de betekenis van het te leren, dit kan door de vier vragen van Perkins te beantwoorden (van Ast et al., 2020). Een voorbeeld hiervan heb ik hieronder weergegeven in een tabel:

Vraag van Perkins	Uitwerking
Onderwerp	Het aanleren van Root element font-size (rem), een unit in de programmeertaal CSS wat recht doet aan de wensen van de gebruiker. Pixels schalen niet mee met de voorkeuren van de gebruiker, rem wel.
Wat is de functie, het doel van deze kennis?	Met het gebruik van rem i.p.v. pixels doe je eer aan de voorkeuren van de gebruiker van jouw site. Wanneer je een lettertype groter maakt schaalt alles evenredig mee. Dit is niet van toepassing indien je pixels gebruikt.
Wat zijn de belangrijkste kenmerken van deze kennis?	Wanneer een gebruiker met een lettergrootte anders dan de standaard lettergrootte de site bezoekt, schaalt de site evenredig mee.
Kan ik voorbeelden van deze kennis geven?	Ik heb tijdens de les twee voorbeelden gegeven. Eén daarvan was een persoonlijk verhaal, mijn oma wilde eten bestellen via een website en dit lukte niet omdat de letters helaas niet schaalde naar haar voorkeursgrootte (die groter was dan standaard). Ook heb ik een site laten zien waar dit wel goed gebeurde, de webshop van Coolblue.
Welke argumenten heb ik om deze kennis te verkrijgen?	Wanneer we niet met rem werken sluiten we mensen uit. Ik heb verschillende argumenten gemaakt op verschillende gebieden. Zoals op moreel vlak (we willen niemand uitsluiten), op emotioneel vlak (we willen niet dat mensen die slecht zien opnieuw gestraft worden), en commercieel vlak (Google ranked je hoger wanneer je dit wel gebruikt!).

Hierbij wil ik nog wel vermelden dat het ontzettend belangrijk is aan te sluiten bij

voorkennis, deze vraag laat Perkins weg maar heb ik hieronder nog even toegevoegd.

Bij welke voorkennis sluit deze kennis aan?	Studenten kunnen al een website maken, het gebruiken van rem i.p.v. pixels vergt enkele aanpassingen in de CSS, maar geen nieuwe website.
---	---

Ter bewijslast heb ik een screenshot van de procedure van mijn lesplan waarin ik dit gebruikte hieronder toegevoegd.

10 min.	Wat? Patat! Waarom rem?	Persoonlijk verhaal & demonstratie	De docent verteld een verhaal over wanneer hij met zijn Oma patat wilde bestellen. Hij gebruikt daarvoor een site waarbij alles meeschaalt bij een groter lettertype, behalve het belangrijkste, het eten!!!! Hij laat zien dat wanneer hij de font-size groter maakt van zijn browser het eten niet beter leesbaar wordt. Hou nog even voor jezelf waarom dit zo is (tenzij studenten hier natuurlijk gelijk al meer van willen weten). Leg uit waarom dit ongewenst is!	Gebruik deze site hiervoor: https://bestellen.kwalitaria.nl/skin/kwalitaria/alphen-aanden-rijn/herenhof/pre/afhalen/2331ck Hou hem nog even open, je hebt het nog nodig hierna!	Aandacht verwerven
2 min.	Het doel van vandaag	Vertellen	De docent verteld het doel van vandaag: Het leren over de responsive unit, rem en specificiteit in CSS. Leerdoelen kunnen naar verwezen worden maar zijn wellicht té informatief voor studenten.	Je kan studenten verwijzen naar Educator indien nodig, hier staat alles van de module beschreven.	Deelnemers informeren over doel
5 min.	Welke units kennen we?	Onderwijs-leer-gesprek	De docent vraagt studenten even voor zichzelf in stilte 2/3 minuten op te schrijven welke units er gebruikt zijn, daarna roept studenten een aantal namen met de vraag welke units zij gebruikt hebben en waarvoor het dient. Zeg daarbij dat rem een nieuwe unit is en de geprefereerde unit voor veel zaken.	Schrijf mee! Wellicht online of op het bord.	Stimuleren van eerdere kennis & presenter de inhoud

Daarnaast kan je op meerdere manieren betekenis geven aan de leerstof, bijvoorbeeld door studenten te bevragen (te reflecteren) op verschillende niveau's. Hiervoor gebruik ik de *ui van Korthagen* (Korthagen & Nuijten., 2019). Deze heb ik hieronder kort opgesomd op basis van vragen stellen over de leerstof m.b.t. rem:

Laag	Beschrijving + voorbeeld
Omgeving	Wat kom je tegen / waar heb je mee te maken? Ik zou studenten een vraag kunnen stellen over waar ze bepaalde stof al hebben gezien.
Gedrag	Wat doe je? Het gedrag is, naast de omgeving, het meest zichtbare. Het is namelijk wat iemand doet. Een student zou bijvoorbeeld altijd pixels gebruiken.
Vaardigheden	Wat kan je? Als iemand bijvoorbeeld nog niet de schaalbare rem-unit kan gebruiken moet hij/zij hier dus op getraind worden. Maar misschien kan iemand ook op een andere manier al de site laten schalen.
Overtuigingen	Wat geloof je? Wat vind je belangrijk in deze situatie? Waar ben je van overtuigd? Studenten die overtuigd zijn van dat iedereen het internet moet kunnen gebruiken zullen eerder dit soort theorieën tot zich nemen dan studenten die hier helemaal niet over nagedacht hebben.
(Professionele) identiteit	Wie ben ik? Ben je een developer die altijd de site zo toegankelijk mogelijk wilt maken? Of vind je het meer een after thought? Spelen er voor jou andere (belangrijkere) factoren?

Betrokkenheid	Wat zijn je diepste idealen? Wat is je missie? Wat zijn je waarden? Dit gaat écht over de diepste gevoelens die je hebt, hierbinnen bevindt zich een kernkwaliteit.
---------------	--

De vragen kunnen gesteld worden uit oprechte interesse of om een gesprek tussen de klas op gang te laten komen. Een voorbeeld hiervan is een vraag die ik in een evaluatie stelde. Hierin stelde ik dat studenten uit een aantal categorieën zelf moesten kiezen wat zij het belangrijkste vonden en waarom. Bewijs hiervan is hieronder toegevoegd.

Guided note Hell Yes CSS

De volgende vragen gaan over Hell Yes! CSS! Zorg dat je pagina 26 hebt gelezen

14

Welk van de categorieën / onderwerpen vind jij het belangrijkste van deze checklist?

*

Voer uw antwoord in

Juiste antwoorden: browsers, sizes, accessibility, performance

15

Beargumenteer je vorige antwoord

*

Voer uw antwoord in

Aansluiting door relevantie van kennis en vaardigheden

Een ontzettende allergie van mij is het onderwijzen van verouderde kennis of vaardigheden, want tjah, dat staat nou eenmaal nog in het curriculum! Iets waar studenten nooit meer iets mee gaan doen en wat ook nauwelijks waarde meer heeft hoeft niet geleerd te worden. Dat is mijn standpunt, daar geloof ik in.

Vandaar dat ik bij beroepsopleidingen ook vrijwel altijd betekenis geef a.d.h.v. de beroepscontext, zeker bij een nieuwe programmeertaal of techniek. Een voorbeeld hiervan heb ik hieronder in een STARR(T) model weergegeven. Let op: dit voorbeeld was bij mijn vorige werkgever, op het hbo, maar is net zo relevant voor het mbo. Voor het mbo heb ik dit nog niet hoeven doen aangezien de kennis en vaardigheden die ik onderwijs zeer basis waren en zich nog niet heel erg leende voor het in verband brengen met de beroepsmatige context.

Fase STARR(T)	Beschrijving
------------------	--------------

Situatie	Ik had een module ontwikkeld m.b.t. een nieuw programmeer-framework, React. Studenten kenden al veel programmeertalen en frameworks en dienden nu weer een nieuw framework zich eigen te maken.
Taak	Mijn taak was, naast het onderwijzen, ook de studenten in te laten zien waarom ze dit framework moesten leren en waarom dit nuttig voor hun carrière was.
Actie	Tijdens de les opende ik met enkele problemen die React oploste. Daarnaast liet ik zien dat vanuit onderzoek React één van de meest populaire frameworks is. Ook liet ik een aantal vacatures zien die door werkgevers waren geplaatst, waarbij het een pré of vereiste was dat je bekend bent met dit framework. De site die ik gebruikte was vergelijkbaar met deze .
Resultaat	Studenten snapten uit verschillende gebieden het nut van React, dit ben ik nagegaan door vragen aan studenten te stellen. Daarnaast bleek dit ook uit formele evaluaties.
Reflectie	Uit deze verschillende gebieden iets benaderen waarom het nuttig is, is iets wat ik heb meegenomen na de ontwikkeling van deze module. Sommige studenten zijn namelijk niet gebaat bij of iets handiger of beter kan, maar wel wanneer zij er een betere carrière door kunnen krijgen. Het tegenovergestelde is natuurlijk ook waar.
Transfer	Vanaf deze les en de ontwikkeling van de module ben ik deze methode met succes bij meerdere technieken en frameworks gaan toepassen. Ik doe het vandaag de dag nog steeds!

Aansluiting sociale- en culturele leefwereld

Een belangrijke aansluiting met studenten vind je ook in de sociale- en culturele leefwereld van de studenten. Hierop aansluiten kan je in mijn ogen nooit volledig. Je kan streven om steeds betere aansluiting te vinden, en daar energie in te steken. Maar het uitspelen hiervan doe je nooit. In mijn ogen is het belangrijk oprechte interesse te hebben in studenten. Mijn vorige werkgever had de slogan: *Wij kennen de student, de student kent ons*, en daar leef ik naar. Over de relatie heb ik al geschreven in een ander hoofdstuk, een link naar dit hoofdstuk heb ik onderaan de paragraaf toegevoegd.

[Relatie](#)

Ook dien je altijd open te staan voor de overtuigingen, meningen, en normen en waarden van de studenten. Dit geldt ook voor hun sociale- en culturele achtergronden. Voor deze beide achtergronden heb ik een STARR(T) gemaakt die laat zien dat ik hier aan werk.

STARR(T)	Beschrijving
Situatie	Een aantal studenten waren ontzettend rumoerig in de klas en leken elkaar continu te willen overtreffen. Dit deden zij met pesterijen, grapjes

	en vooral met veel lawaai.
Taak	De veilige leeromgeving kwam in gevaar, voor zowel die betreffende groep als de rest van de studenten.
Actie	Als eerste heb ik overlegd met hun SLB'er om zo goed af te kunnen stemmen. We hebben de studenten één voor één uitgenodigd voor een gesprek. In het gesprek liet ik weten wat ik van de situatie vond en vroeg ik aan de studenten hoe ik hen kan helpen.
Resultaat	De studenten (van dit groepje) gaven aan eigenlijk ook niet prettig te leren in de klas. Ze wilden graag uit elkaar gehouden worden maar wilde dit niet zelf initiëren. Een aantal van hun gaf aan dat ze dan hiermee gepest of getreiterd zouden worden, en daarmee gezichtsverlies zouden lijden.
Reflectie	Ik stond in eerste instantie best verstoeld van het resultaat. De studenten wilden allemaal uit elkaar gehaald worden, maar wilden dat ik als docent dit deed. Ik besepte me dat er veel meer schuil gaat in een groep qua gezichtsverlies en andere sociale factoren.
Transfer	Ik neem dit absoluut mee naar andere groepen. Ik ben me ervan bewust dat het gedrag tegenovergesteld kan zijn van wat studenten willen, ongeacht of ze weten dat hun gedrag er niet positief aan bijdraagt.

STARR(T)	Beschrijving
Situatie	Ik hoorde studenten een buitenlandse taal praten die ik niet herkende.
Taak	Mijn taak is voor alle studenten een veilig leerklimaat bieden. Ik wilde de relatie met deze groep studenten versterken dus vroeg naar welke taal hun spraken.
Actie	Ik vroeg naar de taal die studenten spraken. Ze gaven aan dat het Turks was. Ik vroeg de studenten naar welke taal ze thuis spraken en of iedereen die Turks is dan ook nagenoeg hetzelfde accent heeft. We raakten in een super leuk gesprek waarin studenten en ik het over Turkije en haar taal hadden. Ik zei vervolgens dat ik wel het één en ander over de cultuur en geloofsovertuigingen wist van Turken, zoals dat de Ramadan eindigt na een vaste tijd terwijl dit bij andere groepen aan de stand van de Maan ligt.
Resultaat	Een leuk en gezellig gesprek waarin we allen open stonden om te leren. Naar mijn mening is de band hierna enorm versterkt.
Reflectie	Ik vind het ongelooflijk leuk studenten te leren kennen, zeker wanneer ze een achtergrond hebben die totaal anders is dan die van mij.
Transfer	Ik blijf dit doen, ik leer ervan en studenten lijken het ook prettig te vinden.

Ik heb eerder over een soortgelijke situatie geschreven m.b.t. het aanspreken van een student. Zij gaf aan liever als zij aangesproken te worden. Een link naar deze situatie heb ik hieronder toegevoegd.

[Mentale veiligheid](#)

Lesbezoek leidinggevende

Mijn leidinggevende is langsgelopen tijdens één van mijn lessen. Tijdens de les vulde zij een observatieformulier in met een aantal (zeer) positieve punten. Aangezien deze les goed aansloot op de leefwereld van de studenten, heb ik het formulier hieronder toegevoegd en een quote uit dit lesbezoek gebruikt als inleidende tekst voor dit hoofdstuk.

[Les observatieformulier](#)

[Terug naar boven](#)